

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/7/2017
Identifikačné číslo spisu:	2113010677
Dátum vydania rozhodnutia:	13.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:2113010677.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela, v trestnej veci obvineného U. I. pre obzvlášť závažný zločin vraždy § 145 ods. 1 Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 13. marca 2019 v Bratislave o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 15. mája 2014, sp. zn. 6To/13/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného U. I. s a o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trnava z 10. decembra 2013, sp. zn. 2T/39/2013, bol obvinený U. I. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák., obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2, písm. b), písm. c), ods. 3 písm. a) Tr. zák. s použitím § 138 písm. a) Tr. zák., zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2, písm. a) Tr. zák. s použitím § 138 písm. a) Tr. zák. a prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s použitím § 138 písm. a) Tr. zák. a to na tom skutkovom základe, že:

- v úmysle získať finančné prostriedky dňa 24.11.2012 v čase približne o 11,30 hod. v C.-C., W. ul. č. XX zazvonil na dverách domu čínskeho podnikateľa Y. U., nar. XX.XX.XXXX a keď menovaný pootvoril dvere, násilu sa vtláčil do chodby domu, vytiahol na majiteľa lovecký nôž a pod hrozbou jeho použitia zvalil Y. U. na podlahu, zviazal mu ruky za chrbtom a na otázku majiteľa, prečo to robí, povedal, že potrebuje peniaze, následne prikázal Y. U., aby s ním vyšiel po schodoch na poschodie do haly, a odtiaľ do jednej z izieb, kde ho posadil na stoličku a priviazal o ňu rukami aj nohami a takto spútaného držal až do cca 12,30 hod., pričom počas tejto doby vravel majiteľovi, že chce sumu 10.000,- Eur ale trval na tom, že prítomná musí byť celá jeho rodina, ďalej požadoval od majiteľa, aby mu povedal, kde má uloženú svoju zbraň a keď mu to majiteľ prezradil, túto zbraň plynovú pištoľ, si zobral, po príchode majiteľovej manželky O. M., nar. XX.XX.XXXX a jeho syna M. U., nar. XX.XX.XXXX, priložil O. M. k hlave pištoľ a pod hrozbou jej použitia vyviedol oboch na poschodie do haly, kde za pomoci O. M., ktorá mu musela pomáhať, priviazal M. U. rukami aj nohami o stoličku,

poškodení sa snažili s obvineným U. I. požadujúcim od nich sumu 10.000,- Eur vyjednávať a boli ochotní dať mu sumu 5.000,- Eur, len aby ich nechal na pokoji a odišiel, ale obvinený stále chodil po dome, vravel im, že má niečo v hlave na mozgu, že bývalá manželka ho pripravila o byt a o peniaze v sume 30.000,- Eur a že mu je všetko jedno, napokon si vzal od O. M. ponúkané peniaze v sume 5.000,- Eur, avšak ani potom poškodených nenechal na pokoji, poškodenú O. M. odviezol do vedľajšej izby, kde ju hodil na posteľ a zviazal jej ruky aj nohy, poškodeného Y. U. odviazal od stoličky a prikázal mu zísť dolu na prízemie do host'ovskej izby, kde ho opäť zviazal a následne vyšiel na poschodie do haly, kde sedel priviazaný k stoličke M. U. a tohto z doposiaľ nezisteného dôvodu bodol loveckým nožom s dĺžkou čepele cca 14 cm do krku a do hrudníka, čím mu spôsobil bodnorezné poranenie krku vpravo s postihnutím trachey a bodnorezné poranenie hrudníka so zakrvácaním do ľavej pohrudnicovej dutiny, v dôsledku ktorých zranení poškodený M. U. krátko po čine o 17,30 hod. zomrel: poškodená O. M., ktorej sa v čase približne o 14,50 hod. podarilo uvoľniť si vo vedľajšej izbe ruky, zo strachu pred obvineným vyskočila z okna izby na poschodí do predzáhradky, v dôsledku čoho utrpela kompresívnu zlomeninu 12. hrudného stavca a pätovej kosti vľavo a vyvrtnutie pravého členku, pričom tieto ťažké zranenia si u nej, podľa posudku znalca vyžadujú liečenie spojené s práceneschopnosťou v trvaní troch až piatich mesiacov, poškodený Y. U. v dôsledku zväzovania rúk a nôh utrpel ľahšie zranenia, ktoré si z lekárskeho hľadiska vyžiadali liečenie do jedného týždňa bez vystavenia práceneschopnosti.

Za to bol obvinený odsúdený podľa § 145 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 37 písm. g), písm. h) Tr. zák., § 38 ods. 4 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 18 (osemnásť) rokov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. súd zaradil obvineného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. súd uložil obvinenému ochranný dohľad. Podľa § 78 ods. 1 Tr. zák. ochranný dohľad súd uložil na 2 (dva) roky.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd uložil trest prepadnutia veci a to: 1 ks lovecký nôž o celkovej dĺžke 28 cm, čierne pláténé puzdro na nôž, 4 ks čierny špagát, teleskopický obušok, predlžovací kábel 5 zásuvkový, USB kábel.

Podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. vlastníkom prepadnutej veci sa stal štát.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť škodu poškodenému Y. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. - C., W. ul. č. XX, sumou 157,20,- Eura a poškodenej O. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. - C., W. ul. č. XX, sumou 3694,20,- Eura.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodené strany Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, a.s., so sídlom Mamatejova č. 17, Bratislava, Sociálnu poisťovňu, pobočka Bratislava, Záhradnícka 31, s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozhodnutiu podal obvinený U. I. odvolanie. Krajský súd v Trnave o ňom rozhodol rozsudkom z 15. mája 2014, sp. zn. 6To/13/2014, tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o treste prepadnutia veci.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. odvolací súd obvinenému U. I. uložil trest prepadnutia veci, a to 1 ks loveckého noža o celkovej dĺžke 28 cm, čierneho plátenného puzdra na nôž, 4 ks čierneho špagátu a teleskopického obuška.

Podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. vlastníkom prepadnutých vecí sa stáva štát.

Obvinený U. I. podal prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Jána Foltána dovolanie smerujúce proti naposledy zmienenému rozhodnutiu Krajského súdu v Trnave z 15. mája 2014, sp. zn. 6To/13/2014. Ako dovolacie dôvody obvinený uplatnil tie podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por.

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinený U. I. namietal nedodržanie práva na obhajobu, pretože pred uskutočnením hlavného pojednávania určeného na 05.09.2013 nebola obhajcovi zachovaná 5-dňová lehota na prípravu tohto hlavného pojednávania. K

dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený v prvom rade uviedol, že počas vyšetrovania nedošlo k stotožneniu útočného predmetu, teda noža, ktorým mal byť zasiahnutý poškodený M. U.. Poukázal na to, že výpovede poškodených Y. U. a O. M. neboli konzistentné. Znalecký posudok psychiatrov považoval za neobjektívny, nakoľko obvinený pri jeho spracovávaní nevypovedal. Pokiaľ ide o prečin porušovania domovej slobody dožadoval sa určenia, že k nemu nemohlo dôjsť, pretože s poškodeným Y. U. mal dohodnuté stretnutie a práve on ho vpustil do domu. Záverom teda obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zrušil napadnutý rozsudok.

Prokurátorka Krajskej prokuratúry v Trnave sa k podanému dovolaniu vyjadrila v tom smere, že námietka odsúdeného že bolo porušené jeho právo na obhajobu a to tým, že pred uskutočnením hlavného pojednávania určeného na 05.09.2013 nebola obhajcovi zachovaná 5-dňová lehota na prípravu, je neopodstatnená. Dovolacie námietky vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. sa týkali len skutkových zistení a obvinený nimi spochybňuje hodnotenie dôkazov vo veci konajúcich súdov. Podľa § 382 písm. c) Tr. por. navrhla dovolanie obvineného odmietnuť.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), osobou oprávnenou na jeho podanie (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že podané dovolanie nie je dôvodné a podľa § 382 písm. c) Tr. por. ho odmietol, keďže je zřejmé, že dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por. nie sú splnené.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zřejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Vo všeobecnosti k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd poukazuje na to, že právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu a je potrebné ho chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu.

Tento dôvod môže byť naplnený len v takom prípade, ak zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné (teda nie akékoľvek, resp. nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu zakladá daný dovolací dôvod). V danej súvislosti pritom najvyšší súd upozorňuje na skutočnosť, že pod zásadným porušením práva na obhajobu možno rozumieť stav, ak došlo v trestnom konaní k pochybeniu, ktoré

malo, resp. mohlo mať vplyv na konečný výsledok tohto konania.

Pri posudzovaní, či bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne okolnosti prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako i vo vzájomných súvislostiach.

Podľa § 247 ods. 1 Tr. por. termín hlavného pojednávania určí predseda senátu tak, aby obžalovaný od doručenia predvolania, prokurátor a obhajca od upovedomenia mali lehotu aspoň päť pracovných dní. Túto lehotu možno skrátiť len s ich súhlasom a tiež vtedy, ak obžalovaný odmietol účasť na hlavnom pojednávaní alebo požiadal, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti. U ostatných osôb, ktoré sa na hlavné pojednávanie predvolávajú alebo o ňom upovedomujú, treba spravidla zachovať aspoň trojdňovú lehotu. Ak sa pri skrátenom vyšetrowaní postupovalo podľa § 204, lehoty uvedené v tomto ustanovení sa nepoužijú.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že v zmienenej trestnej veci bol na 23. augusta 2013 určený termín hlavného pojednávania. Ako je z doručenky zrejme, obhajca obvineného o tom prevzal písomnosť 14. augusta 2013, lehota piatich pracovných dní teda bola zachovaná. Dňa 22. augusta 2013 obhajca zaslal faxom súdu ospravednenie svojej neúčasti zo zdravotných dôvodov a hlavné pojednávanie, ktoré sa malo konať nasledujúci deň, tak pre prekážku na strane obhajcu bolo odročené na 5. septembra 2013. K tomuto termínu hlavného pojednávania bol obhajca dotazovaný 2. septembra 2013 emailom, pretože súdu sa k tomu dňu nevrátila doručka o prevzatí predmetnej písomnosti odročeného termínu hlavného pojednávania. Táto písomnosť bola súdom odoslaná 23. augusta 2013 a na poštu doručená 27. augusta 2013.

K dovolacej námietke subsumovateľnej pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. spočívajúcej v nedodržaní lehoty aspoň päť pracovných dní na prípravu hlavného pojednávania, najvyšší súd potom uvádza, že vzhľadom na to, že obhajcovi bola poskytnutá lehota na prípravu hlavného pojednávania, a to pojednávania, ktoré sa malo konať dňa 23. augusta 2013 a táto lehota bola zachovaná, v zmysle ustálenej súdnej praxe tak súd nemal povinnosť poskytovať opätovnú zákonnú lehotu. V období od zrušeného termínu hlavného pojednávania a namietaným hlavným pojednávaním navyše nebol podaný žiadny návrh na vykonanie ďalšieho dokazovania, ani sa nezmenila právna kvalifikácia.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. preto zistený nebol.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať ani meniť, najvyšší súd považuje ako z uvedeného ustanovenia, tak aj z inštitútu dovolania za zrejme, že trestné konanie je v zásade dvojštánčné. Dovolací súd je teda viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie. Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili, a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je potrebné taktiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.).

Povedané inými slovami, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (dokazovanie tu právna úprava pripúšťa len celkom výnimočne a v značne obmedzenom rozsahu, keď môže byť zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní - vid' § 379 ods. 2 Tr. por.). Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Tr. por. však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V spojitosti s kontextom vyššie uvedeného je potom zrejmé, že tvrdenia dovolateľa smerujú len k nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov a zjavne tak stoja mimo uplatnený dovolací dôvod § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. ako i akéhokoľvek iného uplatniteľného dovolacieho dôvodu. Rovnako sa v tomto zmysle vyjadrila aj prokurátorka Krajskej prokuratúry v Trnave.

Pokiaľ ide o právne posúdenie konania obvineného, k tomu najvyšší súd uvádza, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnou kvalifikáciou vykonanou súdmi nižšieho stupňa.

Vo všeobecnosti sa žiada na danom mieste podotknúť, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje potom naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd pritom opätovne zdôrazňuje, že konanie U. I. bolo subsumované pod správne skutkové podstaty.

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. tak nebol naplnený.

S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.